

Laidiens: 08.12.1995., Nr. 191

Ministru kabineta noteikumi nr. 370

Rīgā 1995. gada 28. novembrī (prot. nr. 63, 4. §)

Augstskolu akreditācijas noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Augstskolu likuma 9.pantu
un Pārejas noteikumu 9.punktu*

I. Noteikumos lietotie termini

Studiju programma — programma, kas ietver visas viena akadēmiskā grāda, zinātniskā grāda vai augstākās izglītības profesionālās kvalifikācijas iegūšanai nepieciešamās prasības.

Studiju programmas akreditācija — studiju programmas kvalitātes pārbaude, kuras rezultātā studiju programmai piešķir valsts atzītas studiju programmas statusu.

II. Vispārīgie jautājumi

1. Šie noteikumi nosaka kārtību, kādā tiek veikta valsts vai juridiskas personas dibinātas augstskolas (tālāk tekstā — “pieteicējs”) akreditācija un tiek izsniegts noteikta parauga akreditācijas dokuments (tālāk tekstā — “akreditācijas lapa”) valsts atzītas augstskolas darbībai.

2. Augstskolas akreditācija ietver studiju programmu, kā arī akadēmiskā personāla un mācību bāzes novērtējumu.

3. Ja saņemts pozitīvs novērtējums un izpildītas Augstskolu likuma (Latvijas Vēstnesis, 1995, 179.nr.) 7., 9. un 17.pantā vai citos spēkā esošajos likumos noteiktās prasības, pieteicējam ir tiesības izsniegt valsts atzītus dokumentus par augstākās izglītības iegūšanu.

4. Pirms akreditācijas augstskolai, kuras dibinātājs ir juridiska persona, jāsaņem izglītības un zinātnes ministra apstiprināta licence. Divu gadu laikā no minētās licences saņemšanas dienas augstskola jāizvirza akreditācijai.

5. Valsts augstskolu un to studiju programmu akreditācijas secību nosaka izglītības un zinātnes ministrs Augstākās izglītības padomes ierosinājuma.

6. Lēmumu par augstskolas akreditāciju pieņem Augstākās izglītības padome un apstiprina izglītības un zinātnes ministrs.

7. Augstskolas akreditācijai nepieciešamo studiju programmu un augstskolas novērtēšanu saskaņā ar Augstskolu likumu organizē Izglītības un zinātnes ministrija, nodrošinot augstskolas ārējo ekspertīzi, organizējot augstskolas pašnovērtēšanu un apkopojot augstskolas akreditācijai nepieciešamo informāciju.

III. Augstskolas pieteikums

8. Pieteicējam Izglītības un zinātnes ministrijas kancelejā jāiesniedz noteikta parauga pieteikums akreditācijas lapas saņemšanai (tālāk tekstā — “pieteikums”) un šo noteikumu 11.punktā minētie dokumenti.

9. Pieteikums un citi nepieciešamie dokumenti iesniedzami valsts valodā, pievienojot tulkojumu angļu valodā vai citā ārējās ekspertīzes organizēšanai pieņemamā valodā, ja saņemta attiecīga Izglītības un zinātnes ministrijas atļauja.

10. Pieteikumā jānorāda:

10.1. pieteicēja nosaukums;

10.2. galvenais nodarbošanās veids, kas fiksēts pieteicēja satversmē, statūtos un reģistrācijas apliecībā;

10.3. darbības veids (norāda, ja pieteicēja galvenais nodarbošanās veids nav augstskolas darbība);

10.4. pieteicēja satversmes pieņemšanas datums;

10.5. pieteicēja juridiskā adrese (norāda pasta adresi, tālruņa numuru un konta numuru bankā);

10.6. tās personas vārds, uzvārds un ieņemamais amats, kurai piešķirtas paraksta tiesības.

11. Pieteikumam jāpievieno šādi dokumenti:

11.1. dibināšanas dokumentu noraksti — juridiskās personas statūti, Uzņēmumu reģistra izsniegta reģistrācijas apliecība, Ministru kabineta tiesību akta par valsts augstskolas dibināšanu noraksts;

11.2. pieteicēja satversmes noraksts;

11.3. Valsts ieņēmumu dienesta izziņa par pieteicēja stāšanos nodokļu maksātāju uzskaitē un pilnīgu norēķināšanos ar valsts budžetu;

11.4. attiecīgajai fiziskajai personai izsniegts pilnvarojums veikt darbības, kas saistītas ar akreditācijas lapas saņemšanu;

11.5. juridiskās personas dibinātai augstskolai — pašvaldības izziņa par attiecīgās mācību iestādes darbības iespējamību tās administratīvajā teritorijā;

11.6. licence, kas atļauj augstskolai sākt īstenot studiju programmas, kuru īstenošanai tā pieprasa akreditācijas lapu, un augstskolas personāla koleģiālās vadības un lēmēj institūcijas lēmums par studiju programmas īstenošanas uzsākšanu;

11.7. pierādījumi tam, ka pieteicējs konkrētas studiju programmas likvidācijas gadījumā spēs finansiāli nodrošināt iespējas attiecīgās studiju programmas studentiem turpināt izglītības ieguvu citā studiju programmā vai citā augstskolā;

11.8. dokumenti, kuros atspoguļots pieteicēja mācību bāzes stāvoklis, akadēmiskā personāla sastāvs un konkrētās studiju programmas;

11.9. dokumenti, kuros norādīti augstskolas mērķi un uzdevumi, kas saistīti ar augstākās profesionālās izglītības vai akadēmiskās izglītības nodrošināšanu:

11.9.1. augstskolas pašnovērtējums, kurā skaidri formulēti augstskolas mērķi un uzdevumi;

11.9.2. augstskolas mērķu sasniegšanas veidi;

11.10. augstskolas darbības plāns, kurā ietilpst:

- 11.10.1. ilgtermiņa attīstības plāns, kas ietver ziņas par plānotajām augstskolas struktūras izmaiņām, attīstības iespējām, finansēšanas apjomu, pamatojumu un avotiem, kā arī augstskolas darbības iekšējo un ārējo faktoru ietekmes analīzi (augstskolai jāparedz labi organizētas plānošanas un pašnovērtēšanas sistēmas izveidošana);
- 11.10.2. plānotās darbības novērtējums (izvērstāk — par tuvākajiem darbības gadiem);
- 11.10.3. studiju programmu akreditācijas plāns;
- 11.10.4. augstskolas attīstības iespēju pētījumi un pamatojums;
- 11.10.5. augstskolas materiāltehniskās bāzes un informatīvās bāzes attīstības plāns;
- 11.10.6. augstskolas absolventu perspektīvas darba tirgū;
- 11.11. dokumenti, kas apliecina, ka augstskolas akadēmiskās dzīves vadībā tiek ievērotas Augstskolu likumā un citos likumos noteiktās prasības:
- 11.11.1. dokumenti par vadības struktūru, dokumenti par studiju kvalitātes iekšējo kontroli, studentu imatrikulācijas kritēriji u.c.;
- 11.11.2. iekšējās kārtības noteikumi;
- 11.12. ziņas par augstskolas augstāko profesionālo vai akadēmisko studiju programmām saskaņā ar šo noteikumu V nodaļu;
- 11.13. dokumenti, kas apliecina, ka augstskolas akadēmiskais personāls ir kvalificēts un atbilst tiesību aktos noteiktajām prasībām:
- 11.13.1. akadēmiskā personāla saraksts, zinātniskie grādi un akadēmiskie nosaukumi;
- 11.13.2. dokumenti, kas apliecina, ka plānotajās studiju programmās vismaz 30 procentus darba (universitātēs — 50 procentus darba) veic akadēmiskais personāls, kuram ir doktora vai habilitētā doktora zinātniskais grāds attiecīgajā zinātņu nozarē;
- 11.13.3. dokumenti, kas apliecina, ka ir viss nepieciešamais akadēmiskais personāls, lai nodrošinātu visus katras plānotās studiju programmas lekciju kursus, seminārus, praktiskās nodarbības un citu pedagoģisko un zinātnisko darbību;
- 11.13.4. dokumenti, kas apliecina, ka vismaz 50 procentus darba veic augstskolā pamatdarbā strādājošais akadēmiskais personāls;
- 11.13.5. pieteicēja saistības nodrošināt akadēmiskajam personālam attīstības iespējas un darba samaksas likmes, kas nav mazākas par Ministru kabineta noteiktajām darba samaksas likmēm;
- 11.13.6. akadēmiskā personāla zinātniskās biogrāfijas (arī svarīgāko pēdējā laika zinātnisko publikāciju saraksts);
- 11.13.7. darba samaksas noteikumi;
- 11.13.8. katra gada darbības pārskati ar norādi par to, kurā studiju programmā un kādu mācību un zinātnisko darbu veic katrs akadēmiskā personāla pārstāvis;
- 11.13.9. dokumenti par akadēmiskā personāla darba kvalitātes iekšējo kontroles sistēmu;
- 11.14. ziņas, kas raksturo augstskolas mācību un informatīvo bāzi;

11.14.1. ziņas par augstākās izglītības realizācijas prasībām atbilstīgu mācību un zinātnisko literatūru, laboratorijām, auditorijām ar nepieciešamajām iekārtām, kā arī materiāltehnisko nodrošinājumu;

11.14.2. ziņas par nodrošināšanas iespējām ar kvalificētu apkalpojošo personālu;

11.14.3. ziņas par informācijas sistēmām un informācijas apmaiņas iespējamību valsts un starptautiskajos informācijas tīklos;

11.15. ziņas par studiju, atpūtas un sadzīves apstākļiem, kas nodrošina visiem studiju pretendentiem vienādu imatrikulācijas sistēmu, par mācību maksas sistēmu un informācija par augstskolas sniegto finansiālo palīdzību:

11.15.1. studentu un augstskolas attiecības regulējošie dokumenti;

11.15.2. studentu organizāciju statusu noteicošie dokumenti;

11.15.3. augstskolas administrācijas dotais studiju un studentu sociālā nodrošinājuma novērtējums;

11.15.4. ārvalstnieku studiju iespējas un nosacījumi;

11.16. ziņas par augstskolas materiālo bāzi:

11.16.1. dokumentācija par materiālo bāzi (par auditorijām, laboratorijām, atpūtas telpām, sporta telpām, kopmītnēm, ēdnīcām), kas nepieciešama augstskolas uzdevumu īstenošanai;

11.16.2. ar uzņēmumiem un iestādēm noslēgto līgumu par studijām nepieciešamo praksi noraksti;

11.16.3. ziņas par augstskolas personāla zinātniskā darba un mācību darba drošībai nepieciešamajām iekārtām;

11.16.4. ziņas par tādu mācību laboratoriju esamību augstskolā, kuras studentiem dod iespējas apgūt mūsdienu darba tehnoloģijas;

11.17. ziņas par augstskolas finansēm:

11.17.1. augstskolas uzdevumu izpildīšanai un ilgtermiņa attīstības plānu īstenošanai nepieciešamo finansiālo līdzekļu esamības apliecinājumi;

11.17.2. valsts pamatbudžeta līdzekļu izdevumu tāme, speciālā budžeta ieņēmumu un izdevumu tāme, juridisko personu dibināto augstskolu ieņēmumu un izdevumu tāme, finansēšanas programmas un gada pārskati.

IV. Studiju programmu akreditācijas komisija

12. Studiju programmas novērtē izglītības un zinātnes ministra izveidota studiju programmu akreditācijas komisija (tālāk tekstā — “Akreditācijas komisija”), kuras sastāvā vienādās attiecībās tiek iekļauti:

12.1. Latvijas augstskolu, zinātnisko iestāžu un Izglītības un zinātnes ministrijas deleģētie pārstāvji;

12.2. Latvijas Zinātņu akadēmijas, Radošo savienību padomes, Latvijas Izglītības vadītāju asociācijas, Latvijas Ārstu biedrības, Tirdzniecības un rūpniecības kameras un citu sabiedrisko organizāciju, kā arī profesionālo apvienību un augstskolas profilam atbilstīgo nozari pārstāvošo ministriju deleģētie pārstāvji.

13. Ministriju deleģētie pārstāvji Akreditācijas komisijā tiek norīkoti ar attiecīgā ministra rīkojumu, bet augstskolu, zinātnisko iestāžu, sabiedrisko organizāciju un profesionālo apvienību deleģētie pārstāvji — ar attiecīgo organizāciju vēlēto institūciju lēmumu.

14. Akreditācijas komisija:

14.1. izskata pieteicēja iesniegto pieteikumu;

- 14.2. pārbauda pieteicēja iesniegto dokumentu atbilstību likumiem un citiem tiesību aktiem;
- 14.3. novērtē studiju programmu kvalitāti un, ja nepieciešams, organizē tās novērtēšanu ar citu institūciju palīdzību;
- 14.4. izskata jautājumu par studiju programmas akreditāciju vai studiju programmas akreditācijas anulēšanu;
- 14.5. reģistrē akreditācijas lapas pielikumu;
- 14.6. izvērtē akreditējamās augstskolas darbību;
- 14.7. sniedz izziņas par augstskolām, kuras saņēmušas akreditācijas lapas.
- 15. Akreditācijas komisija sēdes organizē ne retāk kā reizi divos mēnešos.
- 16. Akreditācijas komisija novērtē studiju programmas, ievērojot Augstskolu likumā un šajos noteikumos minētās prasības, un iesniedz izglītības un zinātnes ministram lēmumu par studiju programmas akreditāciju vai motivētu atteikumu akreditēt studiju programmu.

V. Prasības studiju programmu novērtēšanai

- 17. Studiju programmas novērtēšanai nepieciešamas ziņas par programmas saturu un tā novērtējumu no starptautiskās atzišanas viedokļa (atbilstība Eiropas savienības standartiem, kuri eksistē attiecīgajā studiju virzienā, un ziņas par to, vai diploms par augstākās izglītības iegūšanu attiecīgajā studiju virzienā var pretendēt uz starptautisku atzīšanu), kā arī salīdzinājums ar līdzīgām studiju programmām valsts augstskolās Latvijā.
- 18. Studiju programmām, to ietvaros notiekošajiem pārbaudījumiem un augstskolas izsniegtajiem dokumentiem par akadēmiskā un zinātniskā grāda un profesionālās kvalifikācijas piešķiršanu jāatbilst Eiropas savienības normatīvo dokumentu prasībām.
- 19. Novērtēšanai jāiesniedz (pievienojot salīdzinājumu ar vismaz divām valsts atzītām Eiropas savienības valstu augstskolām, kuras izraudzījusies akreditējamā augstskola):
 - 19.1. studiju programmas un tajā ietilpstošo lekciju kursu, praktisko nodarbību, semināru u.tml. apraksts;
 - 19.2. reklāmas un informatīvie izdevumi par studiju iespējām;
 - 19.3. ziņas par studiju ilgumu un mācību priekšmetu apjomu;
 - 19.4. vispārīgās akadēmiskās izglītības pamatpriekšmetu, profesionālās kvalifikācijas apgūšanas pamatpriekšmetu un izvēles priekšmetu apjomu procentuālā attiecība;
 - 19.5. diplomprojektu, kvalifikācijas darbu, maģistra darbu un doktora disertāciju izstrādāšanas ilguma salīdzinājums;
 - 19.6. studiju programmas perspektīvais novērtējums no Latvijas valsts interešu viedokļa. Novērtējuma kritēriji:
 - 19.6.1. vai speciālistus, kas apgūst attiecīgo studiju programmu, ir lietderīgi sagatavot Latvijā;
 - 19.6.2. studiju programmas ietvaros viena gada laikā sagatavojamo speciālistu skaits un tā novērtējums no Latvijas tautsaimniecības interešu viedokļa;
 - 19.7. studiju programmas attīstības plāns, kurā jāietver:
 - 19.7.1. ilgtermiņa attīstības plāns, kas ietver ziņas par plānotajām izmaiņām, to novērtējumu, attīstības iespējām, finansēšanas pamatojumu un avotiem;